

فصل دوم

جغرافیای انسانی استان بوشهر

درس ۶ تقسیمات سیاسی استان

استان بوشهر و بنادر و جزایر خلیج فارس از گذشته‌های دور جایگاه ویژه‌ای در تقسیمات سیاسی کشور داشته است. اولین تقسیمات سیاسی به صورت رسمی پس از تصویب قانون تقسیمات کشوری، در سال ۱۳۱۶ انجام شد که تاکنون تغییرات زیادی در آن به وجود آمده است.

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری، استان بوشهر دارای:
۹ شهرستان، ۲۳ بخش، ۴۲ دهستان، ۳۲ شهر و ۸۰۱ روستا و آبادی به شرح زیر است:

شکل ۱-۶

جدول ۱-۶- تقسیمات سیاسی استان بوشهر - ۱۳۹۵

شهر	دهستان	نام بخش	نام شهرستان	ردیف
بوشهر - چغادک - خارک - عالی شهر	حومه	مرکزی	بوشهر (۳۱ روستا)	۱
	انگالی	خارک		
اهرم - آباد - دلوار	اهرم	مرکزی	تنگستان (۱۰۱ روستا)	۲
	باغک			
	دلوار	دلوار		
	بوالخیر			
برازجان - دالکی - وحدتیه - سعدآباد - شبانکاره - آببخش - تنگ ارم - بوشکان - کلمه	حومه	مرکزی	دشتستان (۱۳۹ روستا)	۳
	زیارت			
	دالکی			
	وحدتیه	سعد آباد		
	زیرراه			
	شبانکاره	شبانکاره		
	درواهی	آببخش		
	دشتی اسماعیل خانی			
	ارم	ارم		
	دهرود			
	پشتکوه	بوشکان		
بوشکان				
خورموج - کاکي - بادوله - شُنبه	خورموج	مرکزی	دشتی (۹۲ روستا)	۴
	مرکزی			
	کاکي			
	چغاپور	کاکي		
	کبگان			
	شُنبه	شُنبه و طسوج		
	طسوج			

دیر - بردستان - دوراهک - بردخون - آبدان	حومه	مرکزی	دیر (۵۷ روستا)	۵
	اولی			
	بردخون	بردخون		
	آبکش			
	آبدان	آبدان		
سرمرستان				
دیلیم - امام حسن	حومه	مرکزی	دیلیم (۳۴ روستا)	۶
	لیراوی شمالی			
	لیراوی جنوبی	امام حسن		
	لیراوی میانی			
عسلویه - نخل تقی	عسلویه	مرکزی	عسلویه	۷
	اخذ			
	چاه مبارک	چاه مبارک		
	نای بند			
کنگان - بنک - سیراف	حومه	مرکزی	کنگان (۱۲ روستا)	۸
	طاهری			
گناوه - ریگ	حیات داوود	مرکزی	گناوه (۵۳ روستا)	۹
	رود حله	ریگ		
جم - انارستان - ریز	جم	مرکزی	جم (۸۱ روستا)	۱۰
	کوری			
	انارستان	ریز		
	تشان			
	ریز			

درس ۷ شیوه‌های زندگی در استان

نظام استقرار جمعیت و فعالیت مردم در استان بوشهر به شدت متأثر از عوامل محیط جغرافیایی است. فقر منابع و پوشش گیاهی، اقلیم نامساعد، محدودیت‌های منابع آب و خاک، استقرار جمعیت و فعالیت را در استان با دشواری‌هایی روبه‌رو کرده است. اما به‌طور کلی ترکیب اجتماعی استان بوشهر همانند اکثر استان‌های کشور از سه جامعه متمایز عشایری، روستایی و شهری تشکیل شده است.

زندگی کوچ نشینی

با وجود پیدایش کانون‌های اسکان و گرایش شدید بخشی از عشایر کوچنده به یکجانشینی هنوز بخشی از جمعیت عشایر کشور در حال حرکت هستند و فاصله بین بیلاق و قشلاق را با همه دشواری‌ها طی می‌کنند تا با پرورش دام و تأمین بخشی از فراورده‌های مورد نیاز جامعه یکجانشین شهری و روستایی، وظیفه اجتماعی خود را انجام دهند. استان بوشهر به دلیل داشتن آب و هوای معتدل در فصل سرد محیط مناسبی را برای قشلاق عشایر کوچرو مهیا نموده است.

همچنین گستره وسیعی از استان بوشهر قلمرو زیست و محل اسکان دائمی و فعالیت عشایر است. اگرچه جمعیت عشایری نسبت کمی از جمعیت استان را در بر می‌گیرد، ولی به اقتضای شیوه زیست این گروه، بخش عظیمی از خاک استان قلمرو زیست طوایف مختلف ایل قشقایی است. شهرستان دشتستان بیشترین جمعیت عشایری استان را در خود جای داده است.

شکل ۱-۷- کوچ عشایر در استان بوشهر

شکل ۲-۷- کوچ عشایر استان

شغل اصلی عشایر علاوه بر دامداری، تولید صنایع دستی، زراعت و باغداری می‌باشد. مناطق استقرار عشایر در استان به ترتیب جمعیت، شهرستان‌های دشتستان - دشتی - تنگستان - دیروجم را در بر می‌گیرد. مناطق بیلاقی عشایر استان بوشهر در استان فارس شهرستان‌های اقلید، صغاد، بهمن، مرودشت و شیراز، در استان اصفهان سمیرم و شهرضا و در استان چهارمحال و بختیاری بروجن و بلداجی است.

شکل ۳-۷- اسکان عشایر در ایل شهر بوشکان

شکل ۴-۷- سیاه جادر از صنایع دستی عشایر قشقایی

بیشتر بدانیم

عشایر قشقایی استان بوشهر مشتمل بر پنج طایفه و ۳۸ تیره به شرح زیراند:

طایفه شش بلوکی ۱۷ تیره

طایفه فارسیمدان ۵ تیره

طایفه دره شوری ۱۰ تیره

طایفه عمله قشقایی ۲ تیره

طایفه کشکولی بزرگ ۴ تیره

معمولاً کوچ عشایر به استان از اوایل مهر و خروجشان در اردیبهشت ماه هر سال انجام می‌شود.

پرسش

چند نمونه از صنایع دستی ایل قشقایی را نام ببرید.

زندگی روستایی

شرایط طبیعی استان همواره یکی از عوامل اساسی در شکل‌گیری و گسترش سکونتگاه‌های روستایی قلمداد می‌شود. به طوری که محدودیت‌های منابع آب و خاک و شرایط نامساعد اقلیمی، پراکندگی نامناسب و نامتوازن جمعیت را پدید آورده است.

عوامل مؤثر در ایجاد سکونتگاه‌های روستایی استان بوشهر عبارت‌اند از :

— **منابع آب** : نقش بارز آب در شکل‌گیری سکونتگاه‌ها - به‌ویژه در نواحی گرم و خشک - بسیار زیاد است. به گونه‌ای که بخش عمده‌ای از جمعیت‌پذیری روستاها، نحوه شکل‌گیری و رشد و توسعه آنها از میزان و نحوه دسترسی به منبع آب تبعیت می‌کند. منابع آب استان بوشهر در پایکوه، دشت‌های دامنه‌ای و حاشیه رودخانه‌ها از کیفیت بهتری برخوردار هستند و لذا مشاهده می‌شود که دشت‌های دامنه‌ای عمده‌ترین مراکز استقرار جمعیت هستند.

پرسش ؟

چرا در نواحی کوهستانی استان جمعیت کمی زندگی می‌کنند؟

— **خاک** : وجود خاک‌های شور در بیشتر نقاط استان مانع جدی در استقرار روستاهای استان بوده است. دشت‌های دامنه‌ای به دلیل نداشتن محدودیت‌های خاک نواحی کوهستانی و دشت‌های پست از شرایط مساعد و مناسب طبیعی برخوردار و امکان استقرار جمعیت را فراهم آورده‌اند.

شکل ۵-۷- روستای کوهستانی سرمک

— **ساحل** : به دلیل امکاناتی که دریا از طریق صیادی یا تجارت در اختیار مردم قرار داده هر زمان که منابع محیطی به ویژه آب آشامیدنی وجود داشته روستاهای پر جمعیتی در اطراف آن شکل گرفته است. فعالیت اصلی مردم در روستاهای نوار ساحلی صیادی، تجارت و فعالیت‌های وابسته به دریا می‌باشد.

شکل ۶-۷- تصویری از روستای ساحلی خورشهاب

— **راه ارتباطی** : بیشتر روستاها به موازات شبکه خطوط ارتباطی اصلی در سطح استان شکل گرفته‌اند، به طوری که حیات روستاهای جاده‌ای به رفت و آمد در راه‌های ارتباطی موجود وابسته‌اند و فعالیت‌های خدماتی نقش اساسی در توسعه و رونق این روستاها دارد.

بیشتر بدانیم

فعالیت‌های جامعه روستایی استان متکی بر زراعت عمدتاً دیم، بهره‌برداری از باغات خرما و مرکبات، صیفی‌کاری، دامداری و شیلات و در برخی موارد صنایع دستی می‌باشد.

بحث کنید

— علت استقرار و عامل توسعه یکی از روستاهای پیرامون خود را بررسی کنید.

زندگی شهری

قدیمی ترین نشانه‌های به دست آمده از سکونت انسان در سرزمین بوشهر به دوران حکومت ایلامی‌ها و تمدن بین النهرین برمی‌گردد. منطقه تجاری بوشهر در آن زمان دهکده‌ای به نام لیان بود. از دوره هخامنشیان نیز آثار با ارزشی در شهرستان دشتستان کشف شده است. در زمان اردشیر بابکان شهر رام اردشیر در دو فرسنگی شهر بوشهر بنا گذاشته شد که اکنون به نام ریشهر معروف است. نحوه شکل‌گیری مراکز شهری استان بیانگر استقرار جمعیت و فعالیت‌های اقتصادی وابسته به منابع آب و فعالیت‌های مرتبط با دریا در ساحل می‌باشد. شکل‌گیری این مراکز از شمالی‌ترین نقطه استان تا جنوبی‌ترین آن که عمدتاً بر روی نوار ساحلی، دشت‌ها و کوهپایه‌ها بوده که نشانگر توزیع مناسب آنها از نظر استقرار و فاصله بین این مراکز است. شهر بوشهر به عنوان مرکز استان و دیگر شهرهای ساحلی از دیرباز مراکز تجارت و فعالیت‌های بندری بوده‌اند.

شکل ۷-۷- نمایی از بندر بوشهر

بنادر استان

بندر بوشهر: بوشهر بندری است شبه جزیره‌ای در بخش مرکزی شهرستان بوشهر که از سمت شمال غرب و جنوب به خلیج فارس محدود شده است. این بندر در منطقه ساحلی خلیج فارس واقع شده و به خاطر عواملی مانند صیادی، وجود نیروگاه اتمی، کشتی‌سازی و صادرات رونق اقتصادی دارد.

شکل ۷-۸- نمایی از بندر دیر

بندر دیر: این بندر در جنوب استان قرار گرفته است و دارای دو بخش مرکزی و بردخون است. شغل بیشتر اهالی تجارت و ماهیگیری است. محصولات این بندر عبارت‌اند از غلات، خرما.

شکل ۹-۷- نمایی از بندر عسلویه

بندر عسلویه: این بندر از توابع شهرستان کنگان می‌باشد. عسلویه یک منطقه عظیم صنعتی از توابع استان بوشهر در جنوب ایران است و مهم‌ترین پایگاه اقتصادی ایران و بزرگ‌ترین منطقه تولید انرژی جهان است.

از دیگر بنادر استان بوشهر به کنگان و منطقه گناوه و دیلم می‌توان اشاره نمود.

پرسش ؟

مهم‌ترین مسائل و مشکلاتی که شهرهای محل زندگی شما با آن روبه‌رو هستند کدام است؟

بیشتر بدانیم

شهر جدید عالی شهر

محدودیت‌های توسعه کالبدی شهر بوشهر و افزایش جمعیت، ضرورت مکان‌یابی و طراحی، شهر جدیدی را در موقعیت مناسب و قابل دسترسی مطرح کرد. بر همین اساس نیز شهر جدید عالی شهر در ۲۰ کیلومتری شرق شهر بوشهر طراحی و اجرا گردید.

شهر جدید سیراف

با فراهم شدن زمینه‌های گسترده اشتغال در صنایع گاز و نیز صنایع وابسته در پارس جنوبی ایجاد شهر جدید سیراف در منتهی‌الیه جنوبی اراضی منطقه، با دید مطلوب به خلیج نایبند و فرودگاه عسلویه مکان‌یابی و طراحی شده است.

پرسش ؟

عوامل ایجاد شهرهای جدید در استان بوشهر چیست؟

درس ۸ جمعیت و حرکات آن در استان

جمعیت در استان ما، چگونه توزیع و پراکنده شده است؟

محیط طبیعی استان، اعم از چشم انداز کوهستانی، پایکوهی و دشتی یا جلگه‌ای آن دارای توان بالقوه زیادی است. آنچه که تاکنون از این توان‌ها بهره‌برداری شده است در حدی بوده که فرهنگ و تکنیک متناسب با زمان و مکان اجازه می‌داده است. فعالیت‌های حیاتی عمدتاً در نواحی جلگه‌ای و فاقد عوارض طبیعی تمرکز یافته‌اند، به طوری که در امتداد نوار ساحلی پهنه عظیم آبی خلیج فارس با توجه به توان بالقوه، امکان بسیار مساعدی را برای استقرار مراکز جمعیتی و فعالیتی مهیا نموده است، بالاترین تمرکز جمعیتی استان در طول ساحل می‌باشد و به عکس، بعضی دیگر از مناطق استان به دلیل عدم بهره‌گیری مناسب از توان بالقوه محیطی با دفع جمعیت روبه‌رو بوده‌اند.

عوامل محیطی مانند گرمی هوا، کم‌آبی، کمبود خاک حاصلخیز از جمله عوامل کمی جمعیت این استان محسوب می‌شوند اما عوامل محیطی به تنهایی در کمی جمعیت استان مؤثر نبوده بلکه عدم سیاست‌گذاری مناسب در زمینه بهره‌برداری از منابع غنی زیرزمینی همچون نفت و گاز و منابع سطحی از جمله معادن سنگ آهک، شن، ماسه و ... در دهه‌های گذشته در دفع جمعیت استان مؤثر بوده است، اما طی سال‌های اخیر با سرمایه‌گذاری در این زمینه نقش مؤثری در جذب جمعیت ایفا کرده است. جمعیت در همه شهرستان‌های استان یکسان توزیع نشده است؛ به طوری که شهرستان بوشهر با ۱۵۶ نفر بیشترین تراکم و شهرستان دشتی و دیلم با ۱۵ و ۱۷ نفر کمترین تراکم نسبی را در استان داشته‌اند.

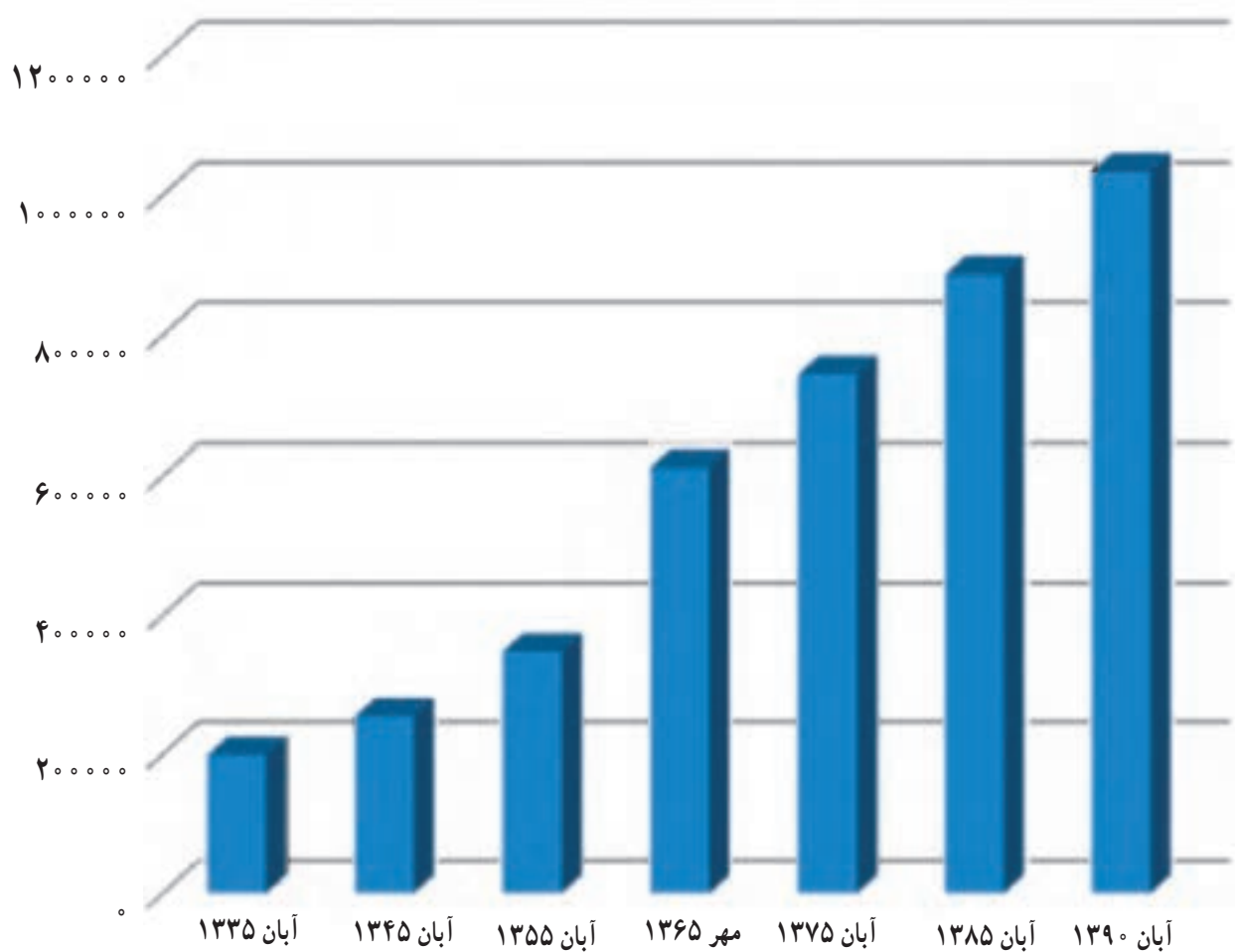
برای مطالعه

جدول ۸-۱- توزیع جمعیت استان بوشهر برحسب خانوار در نقاط شهری و روستایی: آبان ۱۳۹۰

شهرستان	جمع		ساکن در نقاط شهری		ساکن در نقاط روستایی		غیر ساکن	
	خانوار	جمعیت (نفر)	خانوار	جمعیت (نفر)	خانوار	جمعیت (نفر)	خانوار	جمعیت (نفر)
کل استان	۲۴۷۰۲۶	۱۰۳۲۹۴۹	۱۶۸۶۵۷	۷۰۴۳۹۳	۷۷۷۴۵	۳۲۵۹۹۳	۶۲۴	۲۵۶۳
بوشهر	۶۸۹۱۷	۲۵۸۹۰۶	۵۸۶۹۵	۲۲۱۰۱۶	۱۰۲۰۸	۳۷۸۲۶	۱۴	۶۴
تنگستان	۱۸۲۸۷	۷۰۲۸۲	۴۳۵۵	۱۷۴۸۲	۱۳۹۱۲	۵۲۷۱۹	۲۰	۸۱
جم	۱۳۷۵۷	۵۲۴۴۶	۵۹۳۱	۲۱۴۵۳	۷۸۲۶	۲۹۹۹۳	×	×
دشتستان	۵۷۶۰۴	۲۲۹۴۲۵	۳۷۹۴۰	۱۵۱۰۰۴	۱۹۳۹۳	۷۷۲۶۶	۲۷۱	۱۱۵۵
دشتی	۱۹۷۴۳	۷۷۵۳۰	۱۱۹۰۵	۴۷۶۲۸	۷۵۲۰	۲۸۶۴۶	۳۱۸	۱۲۵۶
دیر	۱۲۷۹۲	۵۲۵۲۳	۸۹۴۵	۳۶۸۲۲	۳۸۴۷	۱۵۷۰۱	×	×
دیلم	۷۸۵۸	۳۱۵۷۰	۶۲۲۱	۲۴۸۹۱	۱۶۳۶	۶۶۷۲	۱	۷
کنگان*	۲۵۶۸۹	۱۷۰۷۷۴	۱۷۴۹۲	۱۱۴۳۶۸	۸۱۹۷	۵۶۴۰۶	×	×
گناوه	۲۲۳۷۹	۹۰۴۹۳	۱۷۱۷۳	۶۹۷۲۹	۵۲۰۶	۲۰۷۶۴	×	×

* با توجه به تقسیمات کشوری در سال ۱۳۹۰ توزیع جمعیتی شهرستان عسلویه در شهرستان کنگان لحاظ شده است.

نمودار ۸-۱- رشد جمعیت در استان بوشهر ۱۳۳۵-۱۳۹۰

روند تغییرات جمعیت در استان

براساس آمار اعلام شده در سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰ جمعیت استان از ۲۵۴۷۳۵ نفر به ۱۰۳۲۹۴۹ نفر رسیده که نرخ رشد سالانه جمعیت آن طی سال‌های اخیر (۹۰-۱۳۸۵) ۳/۱۱ درصد بوده است.

براساس همین آمار بیشترین نرخ رشد جمعیت استان در دهه ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵ بوده است به طوری که جمعیت استان در طول این دهه با رشد معادل ۵/۸ درصد افزایش یافته است. این افزایش جمعیت را از یک سو باید ناشی از توسعه صادرات و واردات کالا از طریق بنادر استان، مهاجرت هزاران نفر به علت جنگ تحمیلی از خوزستان به استان و از سوی دیگر رشد بالای مولید و کاهش مرگ و میر نسبت به دهه قبل دانست.

پیش بینی می شود با توجه به ساختار جوان جمعیت و امکان تجدید نسل بالا و اجرای طرح‌های ملی به خصوص در زمینه انرژی در پارس جنوبی و پارس شمالی رشد جمعیت استان در سال‌های آینده بالاتر از دهه ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ باشد.

برای مطالعه

جدول ۲-۸- جمعیت و میزان رشد متوسط سالانه آن برحسب درصد طی سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰

سال	جمعیت	متوسط رشد سالانه
۱۳۴۵	۲۵۴۷۳۵	-
۱۳۵۵	۳۴۷۸۶۳	۳/۱۶
۱۳۶۵	۶۱۲۱۸۳	۵/۸
۱۳۷۵	۷۴۳۶۷۵	۱/۹۶
۱۳۸۵	۸۸۶۲۶۷	۱/۷۷
۱۳۹۰	۱۰۳۲۹۴۹	۳/۱۱

مأخذ: مرکز آمار ایران

پرسش

به نظر شما در دهه آینده کدام شهرستان‌های استان رشد جمعیت بالاتری خواهند داشت؟ چرا؟

تعداد و بعد خانوار:

در استان بوشهر با توجه به گرایش مردم به زندگی در خانوارهای هسته‌ای و کاهش زاد و ولد، بعد خانوارها نسبت به دهه‌های گذشته کاهش یافته است. بررسی آمار مربوط به سرشماری عمومی نفوس و مسکن نشان می‌دهد تعداد خانوارها از سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰ افزایش یافته است و بعد خانوار از ۵/۱ نفر در سال ۱۳۴۵ به ۴/۲ نفر در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته است.

جدول ۳-۸- تعداد و بعد خانوار استان در سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰

سال	۱۳۴۵	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
تعداد خانوار	۵۰۱۹۳	۶۸۴۹۹	۱۰۸۲۴۷	۱۳۲۲۶۸	۱۹۰۱۴۳	۲۴۷۰۲۶
بعد خانوار	۵/۱	۵/۱	۵/۶	۵/۶	۴/۷	۴/۲

مأخذ: مرکز آمار ایران ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰

ساختمان سنی جمعیت :

منظور از ترکیب یا ساختمان سنی جمعیت بررسی توزیع جمعیت در هر یک از گروه‌های سنی است. با نگاهی به ترکیب سنی جمعیت استان بوشهر در جدول ۴-۸ درمی‌یابیم که این استان از نظر ساختار سنی جوان است به طوری که ۳۸/۵ درصد جمعیت این استان کمتر از ۲۰ سال می‌باشند.

جدول ۴-۸- ترکیب سنی جمعیت استان بوشهر در سال ۱۳۹۰

سن	جمع		
	مرد و زن	مرد	زن
تمامی سنین	۱۰۳۲۹۴۹	۵۶۰۹۵۵	۴۷۱۹۹۴
۰-۴ ساله	۹۵۹۲۸	۴۹۰۸۹	۴۶۸۳۹
۵-۹ ساله	۸۱۷۴۶	۴۱۹۵۵	۳۹۷۹۱
۱۰-۱۴ ساله	۷۰۸۷۳	۳۵۹۷۱	۳۴۹۰۲
۱۵-۱۹ ساله	۸۶۵۶۷	۴۵۲۲۷	۴۱۳۴۰
۲۰-۲۴ ساله	۱۲۵۴۱۸	۶۹۲۴۰	۵۶۱۷۸
۲۵-۲۹ ساله	۱۴۰۵۴۹	۸۱۶۴۰	۵۸۹۰۹
۳۰-۳۴ ساله	۱۱۱۴۷۱	۶۵۵۵۵	۴۵۹۱۶
۳۵-۳۹ ساله	۸۰۵۰۹	۴۶۵۴۲	۳۳۹۶۷
۴۰-۴۴ ساله	۶۲۱۶۰	۳۴۶۴۱	۲۷۵۱۹

۲۰۵۳۰	۲۳۴۷۱	۴۴۰۰۱	ساله ۴۵-۴۹
۱۸۳۰۷	۲۱۴۰۸	۳۹۷۱۵	ساله ۵۰-۵۴
۱۵۷۱۰	۱۶۳۹۶	۳۲۱۰۶	ساله ۵۵-۵۹
۱۱۸۶۴	۹۲۶۶	۲۱۱۳۰	ساله ۶۰-۶۴
۶۱۳۴	۵۱۲۷	۱۱۲۶۱	ساله ۶۵-۶۹
۵۹۷۲	۵۹۵۲	۱۱۹۲۴	ساله ۷۰-۷۴
۳۷۱۰	۴۲۵۶	۷۹۶۶	ساله ۷۵-۷۹
۲۸۶۴	۳۳۴۳	۶۲۰۷	ساله ۸۰-۸۴
۱۰۳۴	۱۰۱۱	۲۰۴۵	ساله ۸۵-۸۹
۳۰۴	۲۱۵	۵۱۹	ساله ۹۰-۹۴
۷۹	۱۲۴	۲۰۳	ساله ۹۵-۹۹
۷۴	۴۲	۱۱۶	صد ساله و بیشتر

فعالیت

- ۱- با توجه به هرم‌های سنی، وضعیت گروه‌های سنی ۱۵ تا ۶۴ سال چه تغییری کرده است؟ نتیجه این تغییرات چیست؟
- ۲- اطلاع از ساختمان سنی جمعیت چه کمکی به برنامه‌ریزان امور اقتصادی و اجتماعی می‌کند؟

برای مطالعه

جدول ۵-۸- گروه‌های عمده سنی در استان در سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰

سال	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰
گروه‌های عمده سنی				
۰-۱۴	۴۸/۶	۴۲/۵۲	۲۶/۶۹	۲۴
۱۵-۶۴	۴۸/۷	۵۳/۷۲	۷۰/۲۵	۷۲
۶۵ ساله و بیشتر	۲/۶	۳/۷۶	۳/۶	۴

ساختمان جنسی جمعیت :

نسبت جنسی بیانگر تعداد مردان نسبت به زنان است.

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ از کل جمعیت ۸۸۶۲۶۷ نفری استان ۴۶۸۰۶۸ نفر مرد و ۴۱۸۱۹۹ نفر زن بوده است، به عبارت دیگر براساس این سرشماری نسبت جنسی در استان ۱۱۲ نفر می باشد .

فعالیت

- ۱- نسبت جنسی در گروه سنی ۲۰-۱۵ ساله چقدر است؟ سبب تفاوت تعداد آنها چیست؟
- ۲- در کدام گروه سنی تعداد مردان بیشتر از زنان و در کدام گروه سنی تعداد زنان بیش از مردان است؟ دلایل آن را ذکر کنید.

برای مطالعه

جدول ۶-۸- نسبت جنسی جمعیت در استان

سال	تعداد کل جمعیت	مرد	زن	نسبت جنسی
۱۳۵۵	۳۴۷۸۶۳	۱۷۸۳۶۶	۱۶۹۴۹۷	۱۰۵
۱۳۶۵	۶۱۲۱۸۳	۳۱۱۵۰۳	۳۰۰۶۸۰	۱۰۳
۱۳۷۵	۷۴۳۶۷۵	۳۷۷۳۹۰	۳۶۶۲۸۵	۱۰۳
۱۳۸۵	۸۸۶۲۶۷	۴۶۸۰۶۸	۴۱۸۱۹۹	۱۱۱/۹
۱۳۹۰	۱۰۳۲۹۴۹	۵۶۰۹۵۵	۴۷۱۹۹۴	۱۱۸/۸۵

مأخذ: مرکز آمار ایران

بررسی نحوه استقرار جمعیت :

در چند دهه اخیر به دلیل گرایش به زندگی در شهرها، مهاجرت روستاییان به شهرها افزایش یافته است. به طوری که درصد جمعیت شهری نسبت به کل جمعیت استان در سال ۱۳۵۵، ۳۴ درصد بوده و در سال ۱۳۸۵ به ۶۵ درصد رسیده است. بررسی روند تحولات جمعیت روستایی استان بعد از ۱۳۵۵ نمایانگر این واقعیت است که جمعیت روستایی کاهش یافته است.

از عواملی که در امر کاهش جمعیت روستایی مؤثر بوده است عبارت اند از :

- ۱- مهاجرت از نقاط روستایی به شهرها
- ۲- تبدیل برخی از نقاط روستایی به کانون‌های شهری

برای مطالعه

جدول ۷-۸- جمعیت استان به تفکیک نقاط شهری، روستایی و غیره ساکن در سال های ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۰

سال	جمعیت	شهری		روستایی		غیرساکن	
		درصد	جمعیت	درصد	جمعیت	درصد	جمعیت
۱۳۴۵	۲۵۱۹۲۱	۲۱/۶۸	۵۴۶۲۳	۷۵/۴۶	۱۹۰۱۱۸	۲/۸۶	۷۱۸۰
۱۳۵۵	۳۴۷۸۶۳	۳۴/۲۵	۱۱۹۱۴۴	۶۱/۹	۲۱۵۲۲۱	۱/۸۵	۱۳۴۹۸
۱۳۶۵	۶۱۲۱۸۳	۵۲/۵۹	۳۲۱۹۸۰	۴۶/۴۷	۲۸۴۵۰۸	۰/۹۴	۵۶۹۵
۱۳۷۵	۷۴۳۶۷۵	۵۳/۴	۳۹۴۴۸۹	۴۴/۷۶	۳۳۲۸۸۴	۲/۲	۱۶۳۰۲
۱۳۸۵	۸۸۶۲۶۷	۶۵/۱۶	۵۷۷۴۶۵	۳۴/۲۳	۳۰۳۴۰۹	۰/۶۱	۵۳۹۳
۱۳۹۰	۱۰۳۲۹۴۹	۶۸/۲	۷۰۴۳۹۳	۳۱/۶	۳۲۵۹۹۳	۰/۲	۲۵۶۳

بر اساس جدول شماره (۷-۸) جمعیت عشایری نیز از ۲/۸۶ درصد در سال ۱۳۴۵ به ۰/۲ درصد در سال ۱۳۹۰ کاهش یافته که نشان دهنده یک جانشینی آنهاست.

بحث کنید

چرا جمعیت شهرنشینی در بعضی از شهرستانها بالاست؟
علت یکجانشینی عشایر در طول دهه اخیر چیست؟

مهاجرت: مهاجرت و چگونگی توزیع مجدد جمعیت در استان یکی از اساسی ترین عواملی است که سیاست گذاران اقتصادی- اجتماعی جامعه برای کنترل جمعیت و جهت دادن به جابه جایی های جمعیتی و نیز هدایت جمعیت به سوی قطب های اقتصادی به آن توجه دارند.

استان بوشهر با وجود شرکت های نفتی و گازی اجرای طرح های صنعتی بزرگ نیروی انسانی فعال سایر استان ها را به خود جذب کرده است. در استان نیز به دلیل کمبود امکانات کشاورزی و خدمات رفاهی، مهاجرت روستاییان به شهرها را افزایش داده است. در شهرستان های کنگان، جم و عسلویه نیز اجرای طرح های صنعتی هر چند تحولات قابل توجهی در ابعاد زندگی بومیان ایجاد کرده، ولی باعث اختلال در محیط زندگی افراد محلی گردیده و جابه جایی های داخلی را افزایش داده است.